

Izračunajmo $\int \frac{2x^3+3x^2-4x}{2x^2-3x+1} dx$.

Polinom v števcu je višje stopnje od polinoma v imenovalcu, zato delimo:

$$(2x^3+3x^2-4x) : (2x^2-3x+1) = x+3$$

$$\begin{array}{r} 2x^3 - 3x^2 + x \\ \hline 6x^2 - 5x \\ 6x^2 - 9x + 3 \\ \hline 4x - 3 \end{array}$$

Dobili smo:

$$\frac{2x^3+3x^2-4x}{2x^2-3x+1} = (x+3) + \frac{4x-3}{2x^2-3x+1}$$

In integral:

$$\int \frac{2x^3+3x^2-4x}{2x^2-3x+1} dx = \int (x+3) dx + \int \frac{4x-3}{2x^2-3x+1} dx$$

Integrala količnika ni težko izračunati:

$$\int (x+3) dx = \frac{x^2}{2} + 3x + C$$

Racionalno funkcijo, ki je pod drugim integralom in ima v števcu polinom prve stopnje, v imenovalcu pa kvadratno funkcijo s pozitivno diskriminanto, najprej preoblikujmo.

Razstavimo imenovalec:

$$\frac{4x-3}{2x^2-3x+1} = \frac{4x-3}{(2x-1)(x-1)}$$

Zapišemo zgornji izraz kot vsoto dveh ulomkov oblike:

$$\frac{4x-3}{(2x-1)(x-1)} = \frac{A}{2x-1} + \frac{B}{x-1}$$

Desno stran enačbe damo na skupni imenovalec:

$$\frac{4x-3}{(2x-1)(x-1)} = \frac{Ax-A+2Bx-B}{(2x-1)(x-1)}$$

A in B določimo tako, da bosta števca na levi in desni strani enačbe enaka, saj sta enaka tudi imenovalca:

$$4x-3 = Ax-A+2Bx-B$$

gre boljše
ali boljše
za $2x^2-3x$
in uveljaviti
del imena

daljši način

Rešimo sistem dveh enačb z dvema neznankama:

$$\left. \begin{array}{l} 4 = A + 2B \\ -3 = -A - B \end{array} \right\}$$

$$A = 2$$

$$B = 1$$

Funkcijo pod integralom lahko zapišemo:

$$\frac{4x-3}{(2x-1)(x-1)} = \frac{2}{2x-1} + \frac{1}{x-1}$$

In integriramo:

$$\int \frac{4x-3}{2x^2-3x+1} dx = \int \frac{2}{2x-1} dx + \int \frac{1}{x-1} dx =$$

Uvedemo novi spremenljivki:

$$u = 2x - 1 \quad v = x - 1$$

$$du = 2 dx \quad dv = dx$$

$$\begin{aligned} &= \int \frac{1}{u} du + \int \frac{1}{v} dv = \ln |u| + \ln |v| + C = \ln |2x - 1| + \ln |x - 1| + C = \\ &= \ln(2x^2 - 3x + 1) + C \end{aligned}$$

Celoten integral pa je tedaj enak:

$$\begin{aligned} \int \frac{2x^3 + 3x^2 - 4x}{2x^2 - 3x + 1} dx &= \int (x + 3) dx + \int \frac{4x - 3}{2x^2 - 3x + 1} dx = \\ &= \frac{x^2}{2} + 3x + \ln(2x^2 - 3x + 1) + C \end{aligned}$$